



РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ГРАДИШКА
ГРАДОНАЧЕЛНИК
ГРАДСКА УПРАВА

Служба градоначелника

Улица Видовданска 1а, 78400 Градишка, Република Српска
Тел.: ☐ ++ 387 51 810-353, Факс.: ++387 51 814 689,
E-mail: gradonacelnik@gradgradiska.com, Веб сајт: www.gradgradiska.com

РЕЗУЛТАТИ АНКЕТЕ ПОСЛОВНОГ СЕКТОРА У 2019. ГОДИНИ

Градишка, јули 2019. године

I. УВОД

Градска управа града Градишка представља проактивну локалну заједницу која је суочена са експанзијом кад је у питању локални економски развој, у свим његовим аспектима. Од стране Градске управе учињени су значајни напори у поједностављењу административних процедура, прије свега када је ријеч о привредним субјектима, али и свим грађанима. Поједностављене процедуре побољшале су ефикасност и ефективност градске администрације, што је значајно утицало на уштеду времена и унапређење пословног амбијента, на задовољство становништва и привреде града Градишка.

Сарадња, отвореност и добра комуникација између Градске управе и пословног сектора огледа се у спремности Градске управе да се уоче проблеми и потребе привреде, али и да се уз помоћ одређених политика утиче на исте, како би се привредни амбијент Градишке континуирано побољшавао. С тим у вези, Градска управа града Градишка је, у априлу 2019. године, спровела анкетање пословног сектора о стању у привреди града Градишка. Анкетањем су добијене информације о тренутним условима у којима привредници послују, као и о могућим начинима побољшања пословног амбијента у Градишци.

Сврха поменуте анкете је да се обезбиједи корисне информације о стању у привреди, које ће Градска управа узети у обзир приликом израде и утврђивања програма, мјера и политика из области привреде, са циљем побољшања услова и укупног амбијента за пословање у Градишци.

Упитници су сачињени од питања чијом анализом ћемо добити одговоре на то каква је укупна пословна клима у граду, са каквим потешкоћама се привредници суочавају кад је у питању радна снага, о нивоу инвестиција, али и факторима пословног окружења, задовољству привредника квалитетом комуналних услуга у граду, као и о подстицајима које Градска управа додјељује. Упитник обухвата планове везане за инвестиције, информације о пословним објектима, као и приједлоге за побољшање пословног окружења и приједлоге у вези недоступних квалификационих структура на тржишту рада.

Анкетом је обухваћено укупно 50 пословних субјеката са подручја града Градишка. Како би подаци добијени из упитника били што кориснији, резултати анкете су представљени у складу са постављеним питањима, након чега је урађена анализа и препоруке на основу резултата из анкетног упитника.

II. РЕЗУЛТАТИ АНКЕТЕ ПО ПИТАЊИМА

2. Радна снага-квалификациона структура запослених

а) На дан попуњавања и план за 2019. годину

Радна снага

Квалификациона структура запослених на дан попуњавања	Број
Без школе	26
НК	338
ПК-НСС	25
КВ	864
ССС	1.514
ВКВ	21
Виша стручна спрема	98
ВСС 180 ECTS	68
ВСС 240 ECTS	326
Мастер 300 ECTS	11
Магистар	76
Доктор наука	2
УКУПНО	3.369

Радна снага

Квалификациона структура запослених, 31.12.2019. (план)	Број
Без школе	26
НК	344
ПК-НСС	47
КВ	1.040
ССС	1.625
ВКВ	25
Виша стручна спрема	97
ВСС 180 ECTS	70
ВСС 240 ECTS	334
Мастер 300 ECTS	10
Магистар	76
Доктор наука	2
УКУПНО	3.696

б) Најпотребнија и недоступна занимања на тржишту рада

Најпотребнија занимања код новог запошљавања
Конобари
Тапетари
Столари
Тонски реализатори

Недоступна занимања на тржишту рада
Тапетари
Столари
Тонски реализатори
Дипломирани информатичари

Дипломирани новинари
Дипломирани информатичари
Дипломирани електро-инжењери
Машински инжењери
ПК-НК
Армирачи
Тесари
Возачи и КВ возачи
Трговци
Шивачи
Конфекционари
Дипломирани економисти
Шпедитери
Дипломирани инжењери саобраћаја
Дрвни техничари
Зидари
ЦНЦ програмери
ЦНЦ оператери
Машински техничар за ЦНЦ технологије
Комерцијалисти
Сервисери
Инжењери механичке прераде дрвета
Доктори медицине
Доктор медицине-специјалиста педијатрије
Заваривачи
Бравари
Трактористи
Медицински техничари
Тапетар декоратери
КВ вариоци
Референти за посредовање
Резачи метала
Дипломирани инжењери пољопривреде
Пекари
Технолози
Дрвопрерађивачи
Лакирери
Електро-техничари

Дипломирани електро-инжењери
Армирачи
Тесари
Возачи
Квалификовани радници
Шивачи
Текстилни техничари
Вариоци-Бравари
Зидари
ЦНЦ оператери
Инжењери механичке прераде дрвета
Доктори медицине-специјалисти
Заваривачи
Дипломирани машински инжењери
Трактористи
Тапетар декоратери
Ливачи
Трговци
Грађевински техничари
Пекари
Лакирери
Електро-техничари
Ветеринарски техничари

Текстилни техничари
Ветеринарски техничари
Машински техничари за компјутерско конструисање
Инжењери грађевинарства
Монтери
Руковаоци грађевинским машинама
Кројачи

в) Потребе за сезонском радном снагом на основу дефинисаног узорка

Потребе за сезонском радном снагом	Број
Просјечан број људи које запошљавате у сезони	71

3. Улагање / инвестирање (износи у КМ)

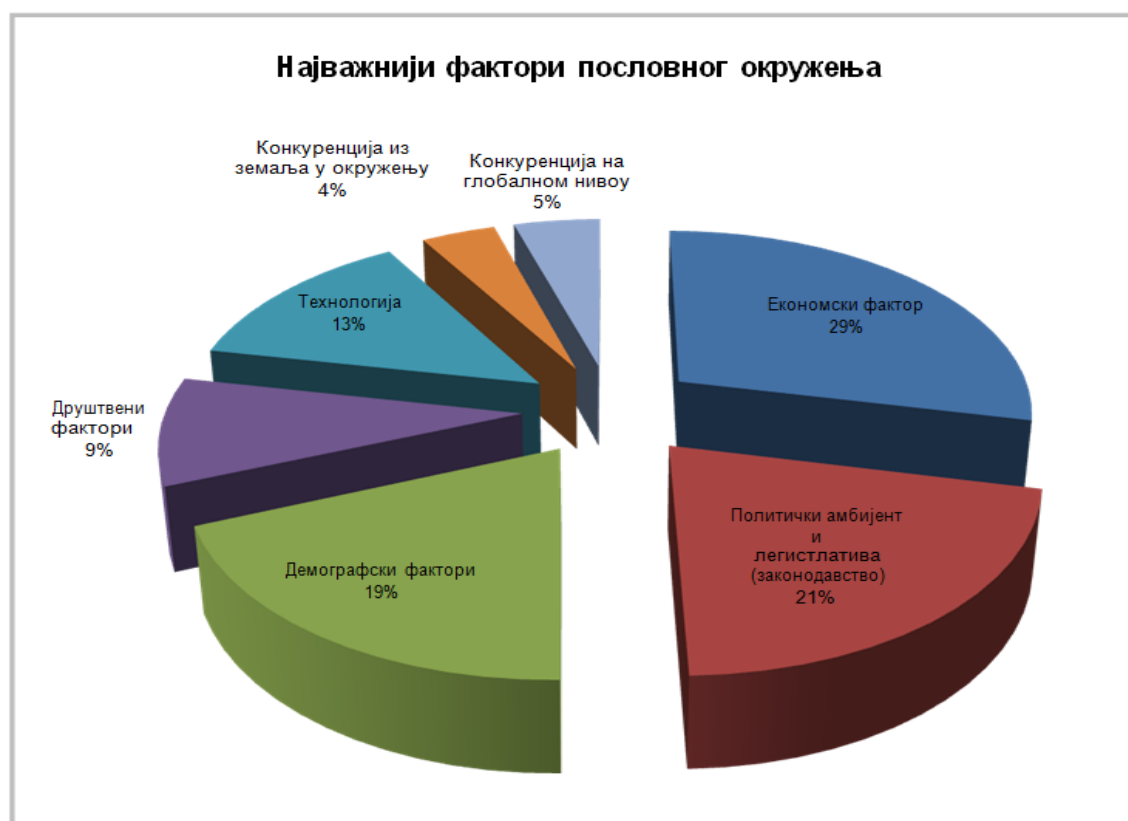
Улагање/инвестиције (оквирни износ у КМ)

Вриједност укупних улагања од оснивања	188.218.508,91
Вриједност улагања у 2018. години	
КАРАКТЕР ИЗГРАДЊЕ (износ у КМ)	
Изградња нових капацитета	2.022.176,72
Реконструкција, модернизација, доградња и проширење	7.722.011,00
Одржавање нивоа постојећих капацитета	1.510.092,00
ТЕХНИЧКА СТРУКТУРА (износ у КМ)	
Грађевински објекти и простори	7.708.706,22
Машине, опрема и транспортна средства	10.191.439,28
Остало	597.349,00
Вриједност улагања у 2019. години (план)	
КАРАКТЕР ИЗГРАДЊЕ (износ у КМ)	
Изградња нових капацитета	2.127.000,00
Реконструкција, модернизација, доградња и проширење	5.024.000,00
Одржавање нивоа постојећих капацитета	3.395.739,00
ТЕХНИЧКА СТРУКТУРА (износ у КМ)	
Грађевински објекти и простори	4.915.332,41
Машине, опрема и транспортна средства	9.823.180,95
Остало	790.000,00

4. Фактори пословног окружења

Најважнији фактори пословног окружења

Фактори	Број
Економски фактор (ниво и флукуације привредне активности, стопе незапослености и запослености, цијене рада, добара и услуга, инфлација, каматне стопе, ниво пореза и доприноса итд.)	43
Политички амбијент и легислатива (законодавство) (дјеловање свих нивоа власти, законска рјешења, општа политичка стабилност и амбијент итд.)	32
Демографски фактори (старосна, полна и етничка структура становништва, куповна моћ на домаћем тржишту, понуда радне снаге, миграције итд.)	29
Друштвени фактори (менталитет, ставови, вриједност, етика и стил живота итд.)	14
Технологија (ниво техничке опремљености, технолошка и организациона достигнућа, ниво стручних и научних знања итд.)	20
Конкуренција из земаља у окружењу	6
Конкуренција на глобалном нивоу	7



5. Комуналне дјелатности / услуге

а) Оцјена квалитета комуналних дјелатности

Комунална дјелатност / услуга	Просјечна оцјена
Производња и испорука воде	4,02
Пречишћавање и одвођење отпадних вода	3,19
Производња и испорука топлотне енергије	3,13
Збрињавање отпада из стамбених и пословних простора	3,64
Управљање јавним просторима за паркирање возила	2,92
Одржавање јавних тоалета	2,55
Управљање кабловским канализацијама за комуникацијске каблове и системе	3,30
Погребна дјелатност	3,52
Тржничка дјелатност	3,55
Димњачарска дјелатност	2,88
Јавни превоз лица у градском и приградском саобраћају	2,47
Чишћење јавних површина у насељеним мјестима	3,68
Одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина	3,79
Одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима	2,95
Одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина	2,81
Јавна расвјета у насељеним мјестима	3,83
Дјелатност зоохигијене	2,85



б) Цијене комуналних услуга

Комунална дјелатност / услуга	Укупан број одговора	Цијена			
		ниска	прихватљива	висока	не знам
Производња и испорука воде	41	-	26	14	1
Пречишћавање и одвођење отпадних вода	36	-	14	12	10
Производња и испорука топлотне енергије	34	-	10	13	11
Збрињавање отпада из стамбених и пословних простора	39	1	22	11	5
Управљање јавним просторима за паркирање возила	35	2	14	18	1
Одржавање јавних тоалета	31	1	6	3	21
Управљање кабловским канализацијама за комуникацијске каблове и системе	33	-	10	12	11
Погребна дјелатност	33	1	9	5	18
Тржничка дјелатност	33	1	12	3	17
Димњачарска дјелатност	32	1	10	2	19
Јавни превоз лица у градском и приградском саобраћају	35	1	9	15	10
Чишћење јавних површина у насељеним мјестима	37	2	18	4	13
Одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина	36	1	16	3	16
Одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима	36	1	17	5	13
Одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина	35	2	12	4	17
Јавна расвјета у насељеним мјестима	36	-	18	3	15
Дјелатност зоохигијене	34	2	7	2	23

6. Активности за које су неопходни подстицаји локалне управе, виших нивоа власти или страних донатора

Подстицајна / бесповратна средства

Активности (опционо два одговора)	Број одговора
Набавка опреме или софтвера	39
Пословно повезивање (B2B сусрети, сајмови, студијска путовања и сл.)	10
Пословно савјетовање	4
Увођење стандарда	12
Запошљавање радника	20
Друго	5



7. Приједлози и иницијативе за унапређење пословног окружења у Градишци

Приједлози и иницијативе за унапређење пословног окружења

Укинути комуналне таксе на теретна возила на улазу у Градишку, за возила регистрована у Градишци
Покушати обезбиједити довољне количине сировина-обловине за произвођаче у Градишци
Обезбиједити предност у пружању свих врста помоћи домаћим фирмама
Скратити процес добијања подстицаја
Смањити порезе и доприносе на лична примања
Спроводити строге и тачне инспекцијске контроле у области радног законодавства
Обезбиједити пореске олакшице предузећима која би покренула откуп и прераду воћа и поврћа
Подстицати пословно савјетовање и увођење стандарда
Подстицати запошљавање високообразованих радника са специјалним знањима
Подстицати инвестирање у реални сектор, ради побољшања стандарда становништва
Извршити реформу просвјете
Радити на стварању мреже јавних здравствених установа
Обезбиједити редовно измирење обавеза од стране ФЗО Републике Српске

Олакшати страним и домаћим улагачима изградњу пословних простора за производне дјелатности и убрзати издавање разних дозвола, те снижење цијена истих
Пронаћи начин за стимулацију пољопривреде и сточарства, као и прерађивачке индустрије
Максимално улагати у постојећу инфраструктуру (саобраћајнице, електрична енергија и др.)
Максимално улагати у школску инфраструктуру
Увести таксе на испоруку сировине, за потребе одржавања инфраструктуре (путеви, водотоци, јавне комуналије, расвјета, тротоари и др.)
Смањити обавезе према производним фирмама, али и побољшати снабдијевање електричном енергијом (прстенасто напајање)
Обезбиједити умањење градских дажбина за привреднике у првој години пословања
Радити на повећању субвенција
Радити на смањењу сиве економије
Образовати кадрове у складу са потребама тржишта
Побољшати услуге јавног превоза
Још више поједноставити административне процедуре
Порадити на софтверском увезивању система администрације и јавних установа
Радити на максималној усклађености свих нивоа власти
Рефундирати послодавцима бруто плате за труднице (за вријеме боловања) и мајке (за вријеме породилског)
Обезбиједити стабилну и редовну испоруку електричне енергије
Омогућити веће подстицаје за производне дјелатности
Инфраструктурно изградити и завршити пословне/индустријске зоне
Појачати активност у циљу привлачења инвеститора
Промотивне активности града подићи на виши ниво
Повећати недостатна знања и вјештине незапослених лица, како би била употребљива на тржишту рада

III. СВЕУКУПНА АНАЛИЗА И ПРЕПОРУКЕ

Анкетирање 50 пословних субјеката са подручја града Градишка дало је одређене смјернице о стању и потребама привреде града, али и о будућим начинима и моделима анкетања привредних субјеката.

Када је у питању анкетни упитник неопходно је објединити анкетање привреде које обавља Градска управа и Завод за запошљавање Републике Српске-Биро Градишка. На овај начин дошло би до уштеде времена, јер би се путем једног обраћања привредницима дошло до потребних информација. Исто тако, поменута активност значила би и квалитетнију сарадњу на релацији привредни субјекти, Завод за запошљавање и Градска управа.

Такође, потребно је поједноставити одређена питања из анкетног упитника, те нека додати. Питања која је потребно додати тичу се облика организовања пословних субјеката, датума оснивања, структуре власништва, основне дјелатности, да ли се ради о страном или домаћем улагачу, колико од укупно запослених су жене, које животне доби су запосленици, те колико од укупног броја је стално, а колико привремено запослено. Исто тако, потребно је утврдити задовољство привредника радом Привредног савјета Града Градишка.

На основу одговора на појединачна питања могу се извести неопходне анализе и препоруке за унапријеђење.

Анализа

- Квалификациона структура радне снаге у градишкој привреди показује да су у радним процесима најзаступљенији квалификовани радници и радници са средњом стручном спремом. Исто тако, поменути радници и инжењери техничких наука дефинисани су као најпотребнија и недоступна радна снага на тржишту рада.
- Када су у питању инвестиције, значајан број анкетираних привредника је највећи дио свог финансијског потенцијала инвестирао у машине, опрему и транспортна средства. Исто тако, планови за наредни период, највећим дијелом, су усмјерени на набавку машина, опреме и транспортних средстава.
- Као најважније факторе пословног окружења, анкетирани привредници су навели економске факторе (29%), политички амбијент и законодавство (21%), те демографске факторе (19%).
- Највећу просјечну оцјену квалитета комуналних дјелатности и услуга анкетирани привредници додјелили су за производњу и испоруку воде, док је најнижу просјечну одјену добио јавни превоз лица у градском и приградском саобраћају. Када је у питању цијена комуналних услуга, највећи број анкетираних сматра прихватљивом цијену производње и испоруке воде и збрињавање отпада.
- Када су у питању локални подстицаји, те подстицаји виших нивоа или страних донатора, анкетирани привредници су се изјаснили да су им подстицаји најпотребнији за набавку опреме, затим за запошљавање радника, након чега слиједе увођење стандарда и пословно повезивање.

Препоруке

- Радити на процесу умрежавања привредних субјеката (кластеризације), који би довео до веће конкурентности на страним тржиштима, а што би утицало на технолошки напредак кроз повећано улагање у развој. Овај процес би довео и до помјерања потреба за радном снагом, што би утицало на повећање плата и услова рада. Исто тако, с обзиром на исказану потребу за радном снагом, неопходно је наставити процес прилагођавања уписне политике у школама, са потребама привреде града Градишка.
- Радити на јачању људских потенцијала у привредним субјектима града Градишка, јер је за савремени приступ локалном економском развоју и јачању повољног пословног окружења неопходно континуирано улагање у развој људских потенцијала.
- Јачати свијест привредних субјеката о значају пословног савјетовања и увођењу стандарда, јер је анкетом уочен мали број привредних субјеката који су се изјаснили да су им неходни подстицаји за пословно савјетовање и увођење стандарда.
- И јавни и приватни сектор у граду Градишка треба заједно да раде на стварању повољног пословног окружења.